

MONS. MARIN BARIŠIĆ
Nadbiskup metropolit splitsko-makarski

HOMILIJA

Uznesenje Blažene Djevice Marije
Euharistijsko slavlje – Sinj, 15. kolovoza 2014.

*Liturgijska čitanja: Otk 11, 19a; 12, 1-6a.10ab; 1 Kor 15, 20-27a; Lk
1, 39-56*

1. Sve vas danas okupljene oko Majke Marije u našem svetištu Gospe Sinjske srdačno pozdravljam, draga braćo i sestre! Pozdravljam revne čuvare Gospina svetišta, braću franjevence, oca provincijala, gvardijana, župnika, ispovjednike, dekana i braću svećenike u koncelebraciji. Pozdravljam alkare i tebe, vjerni puče Božji grada Sinja, hodočasnike Cetinske krajine i sve vas sa svih strane Hrvatske i Bosne i Hercegovine i šire. Pozdrav svima vama koji nas pratite putem radio-valova. Svetkovina Uznesenja Blažene Djevice Marije u Nebo dušom i tijelom plod je ostvarenja Kristova otajstva uskrsnuća. Marija je potpuno i sudbinski povezana sa svojim Sinom, pobjednikom grijeha i smrti. Kristovo uskrsnuće i Marijino uznesenje je stvarnost koja zahvaća nas i određuje budućnost života i povijesti.

S ovogodišnjom proslavom Gospe Sinjske ulazimo u jubilarnu godinu, 300-te obljetnice čudesnoga oslobođenja grada Sinja i Cetinske krajine od Turaka. S povjerenjem u Boga svojom vjernošću i junaštvom vjerni puk uz Gospin zagovor

uspio se 1715. godine othrvati i obraniti grad i teritorij od turskog zuluma. Istu sigurnost i zaštitu Gospe doživjeli su naši branitelji i 1991. u navali na Hrvatsku i oslobađanju gradova i teritorija od zadnjeg agresora. Pobožnost Gospi, a tako i viteška igra Alka, postadoše znak vjernosti Bogu i ljubavi prema svojoj domovini.

2. Braćo i sestre, jesmo li i koliko smo mi po ljubavi i vjernosti danas prepoznatljivi? **Turci i zadnji agresor su se povukli. Ostadosmo mi svoji na svome. Ali nismo li mi zamijenili neprijatelje, postali sami sebi opasnost, i to veća od one koja je ugrožavala gradove i teritorija, neprijatelji koji ugrožavamo sami život?** Odakle i od koga nam toliki porazi i gubitci? Gubitak radnih mjesta i primanja; zatvaranje i gašenje poduzeća; odlazak – gubitak mladih koji u drugim sredinama traže budućnost; podjele i gubitak zajedništva, solidarnosti, osjećaja za potrebne i opće dobro. **Plod te ugroženosti je i opća osmrtnica koju čitamo u godišnjoj statistici rođenih i umrlih, vjenčanih i rastavljenih.** Sve manje je sklopljenih brakova u poželjnoj dobi, a sve više onih koji to odlažu za vrijeme kada je teško ili više nemoguće imati potomstvo. Djecu zapravo rađaju i odgajaju roditelji koji su bliži dobi djeda i bake jer majke imaju Elizabetine godine u kojima je moguće jedno ili nijedno dijete. A da ne spominjemo samce, svojevrsnu kategoriju mladih umirovljenika. **Zar sami sebi postadosmo gori od Turaka i onih agresora iz 1991.?! Oni ugroziše teritorij, a mi – izgleda – život.**

3. Sjetimo se samo nedavne poplave koja je pogodila našu domovinu i susjedne zemlje. Moglo se je nekako nositi s

podzemnim vodama, ali kad je puk'o obrambeni nasip, posljedice su bile razorne i dugo će se osjećati na terenu razrušenih domova i ugroženih polja. Dakako, postoje podzemne vode, pojedinac može pogriješiti. Grješni smo, slabi i ograničeni. Ali kako i zašto nam se događa raskvašenost i rastakanje gospodarskog, socijalnog, a osobito etičkog i zakonodavnog nasipa, koji bi trebali štititi, braniti, promovirati, a ne potapati život, osobito u svome izvoru i temelju: **u braku i obitelji**. Jasno, zakoni su potrebni, ali nisu dovoljni. **Ako nema univerzalnih vrijednota, već od vremena do vremena tko dođe na vlast odlučuje po svom ideološkom opredjeljenju što je dobro, istinito i pravedno, kuda idemo? Gdje ćemo završiti, ako se zakon temelji na moći, a ne na istini?**

4. Današnja misna čitanja, na svoj način, spominju i uključuju rađanje i život, brak i obitelj, pohod Marije bračnom paru Elizabeti i Zahariji koji se raduju dugo očekivanom potomstvu. Knjiga Otkrivenja govori o Zmaju koji ugrožava roditelje i želi uništiti dijete. Zmaj se pojavljuje u raznim oblicima od faraona, Heroda do novijih zagovornika kulture smrti. Sveti Pavao u Poslanici Korinćanima govori nam o novom rađanju u punini života. Poznato vam je da se o braku i obitelji priprema i opća biskupska sinoda Katoličke Crkve. Stoga razmišljajući o braku i obitelji, s osobitom pažnjom želim danas pozdraviti sve vas, poštovani bračni drugovi, saveznici života, svjedoci povjerenja i vjernosti, kao i sve vas, dragi zaručnici, ljubitelji života i proroci nade. **Ne znam koliko smo svjesni stanja u društvu, ali poplava koja ugrožava moralne i duhovne vrijednosti trebala bi nas ujediniti, solidarizirati**

poput nedavne prirodne nepogode. Ne možemo biti i ostati pasivni promatrači porasta vodostaja, rastakanja i probijanja obrambenih nasipa života, braka i obitelji. Ne znam koliko smo svjesni složenosti stanja jer se redovito sve svodi na krizu materijalnih sredstava. Već duže nas prati gospodarska kriza. A kada bi se iz nje i izišlo, opasnost bi bila još uvijek na djelu. Slikovito to opisa jedan filozof (S. Kierkegaard) uspoređujući društvo s brodom na moru: Kormilo broda je u rukama kuhara. S komande broda preko razglasa ne govori se više gdje smo, kuda idemo i kamo plovimo, već se govori samo o jelovniku, što ćemo sutra jesti. Taj mentalitet zahvaća i nas jer svi smo na istom brodu. Vjerujem da ne želimo zaboraviti ljepotu putovanja, prijateljstvo, radost, nadu, smisao i cilj života. Uza sve različitosti, ono bitno nam je zajedničko. A što je to? Osvijetlimo to slikom jednoga mislioca (Voltaire): Uđite u londonsku burzu, kaže on. Tu se židov, musliman, kršćanin međusobno odnose i tretiraju kao da su iste religije, a nazivaju nevjernicima samo one koji čine bankrot. **Doista, kad se radi o životu, zaštiti i dostojanstvu osobe, obrani i promociji temelja života, to jest braka i obitelji, svi bismo bez obzira na vjeru i svjetonazor trebali biti na strani života. Nevjernik bi bio samo onaj koji ugrožava i čini da život bankrotira.**

5. Obrana braka i obitelji od opasnih bujica trebala bi nas sve uznemiriti i ujediniti, i vjernike i sve građane. Kao vjernici i građani ne možemo biti pasivni. Vrata Crkve koja vode i dodiruju trg naše stvarnosti ne smiju biti zakrakovana, već otvoren prag – put koji vodi sve do periferije kamo nas učestalo poziva papa Franjo. Crkva ne može govoriti o Bogu, a ignorirati

čovjeka, niti govoriti o čovjeku, a zaboraviti Boga. Mudro bi bilo za sve razine društveno-kulturnog života i hrvatskog društva čuti poruku Biblije, glas Crkve koja ima svoje tisućljetno iskustvo života, iskustvo mudrosti i svjedočanstvo humanosti, nadu proroštva, koja je uza sve ljudske ograničenosti i grješnosti uvijek bila uza svoj narod. Pored svih predrasuda i ignoriranja, Crkva ne želi i ne će, ne može i ne smije, tražiti rastavu od Kristova evanđelja niti rastavu od svoga naroda. Crkva želi ostati vjerna Kristu i odgovorna za čovjeka i društvo.

Svjesni smo da stav nas kršćana i određenog mentaliteta u našem društvu ne će uvijek biti svima prihvatljiv, ali razgovarati treba uvijek. Pa i s onima koji misle da istina ugrožava razmišljanje, da je istina teret puta, a ne zvijezda vodilja naše misli i djelovanja. Zato za nas vjernike vrijedi ona Kristova: „Istina će vas osloboditi.“ **Istina ima svoju normativnu i odgojnu dimenziju.** S pravom Benedikt XVI. reče: „Etičnost je intimna strukturalna duša znanstvenosti-legalnosti i volja koja je poslušna istini.“ Bez obzira na sve auktoritete koji se kite znanstvenošću do kulta ličnosti, istina je da muško i žensko rađaju novi život. Da su bila dva Adama i dvije Eve, ne bi nas bilo, bila bi dva groba i kraj života, a zemaljski vrt postao bi šikara i prostor zmija. Jasno, svaki čovjek ima svoje neotuđivo dostojanstvo, vrijedan je poštovanja i pravne zaštite ali ne degradirajmo svetinju prirode i njezina Stvoritelja.

6. Ipak, uza sve poteškoće nekih problematičnih zakona po svom naravnom i narodnom dobru, opravdan je

optimizam i nada za naš narod i društvo. Tako, uz određeni postotak rastavljenih, u Hrvatskoj velika većina ostaje u svom bračnom zajedništvu. Isto tako, najveći postotak djece rađa se u braku. Vrijednost braka i obitelji na prvom je mjestu među našim mladima koji su tjelesno i duhovno još uvijek zdravi. **Budućnost hrvatskoga društva, što mnogi predviđaju, jest zdrava, prirodna hrana, a još važnije prirodno zdravi brak i obitelj.** Dragi bračni drugovi i zaručnici, vaše dijete je i vama i društvu znak budućnosti i nade. Vi ste branitelji života u našim gradovima i na našem teritoriju. Svetinju svoga braka i obitelji potrebno je zaštititi od nevidljivih podzemnih voda i braniti od izvanjskih poplava. U tome vam i vaša djeca pomažu, ne samo svojim riječima „tata“, „mama“, već vas njihovi osjećaji i pogledi upućuju na vaše zajedništvo. Djeci ne pomaže provalija rastava, već most i put zajedništva oca i majke. **Svaka rastava je svojevrsna raspodjela i rasprodaja najvećeg blaga braka, obitelji, djece. U rastavi djeca postaju izbjeglice-prognanici iz doma zajedništva tate i mame.** Živu čovjeku se svašta može dogoditi, i mnogo je problema i izazova, i sami ste, poštovana braćo i sestre, toga svjesni. Nisu problemi nenormalni, već je nenormalno ako se postavimo neodgovorno prema sebi i prema drugome u svojim životnim poteškoćama. I kad pomislite da je sve propalo, da je nemoguće išta učiniti i promijeniti, sjetite se da uvijek postoji ona „nemoguća“ Božja mogućnost. Nikada nismo na kraju. Ljubav je ocean, a ne žmul. Svetinju svoga braka potrebno je hraniti pažnjom, uvažavanjem, međusobnim razgovorom, a osobito molitvom, razgovorom s Bogom, izvorom ljubavi. Bez molitve čovjek je osamljen, nemoćan,

udaljen. Molitva nas otvara, povezuje, ohrabruje, stvara zajedništvo, blizinu, pripadnost. Reče Marta Isusu: „Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro.“ Da se molilo, osobno, jedno za drugo i zajedno, toliki brakovi ne bi umrli i danas bi bili živi. Suprugo, ne zaboravi svakodnevno moliti za svoga supruga. Supruže, moliš li za svoju ženu? Poštovani zaručnici i mladenci, ne gradite svoj dom bez molitve. Pomozimo im u tome da ne ostanu sami.

7. Dopustite mi da vam prepričam jedan dijalog. Htio bih da progovore sami bračni drugovi. Pred kratko vrijeme dođe k meni jedan bračni par, obitelj s više djece. Počeli su govoriti jer su pretpostavili da bi ih mogao saslušati. „Naš Sabor je“, počeo suprug, „predstavnik naroda. Trebao bi biti prosjek, ako ne primjer nataliteta-budućnosti Hrvatske. No, stvarnost je posve drukčija. Ispod je prosjeka. Glede nataliteta primjer je nacionalne ugroženosti. Govoreći ekonomskim rječnikom jednog poduzeća, išao bi u stečaj, a oni u mirovinu. K tomu, digli su ruke na brak-obitelj jer je njihovim glasovanjem puk'o nasip obrane braka i obitelji.“ Malo je podigao glas i nastavio: „A svi oni i njihove stranke obećavali su, a mi se ponadali, da će zaštititi obitelji s više djece jer je to u interesu i društva u cjelini. Ali kako će oni misliti na nas, na brojne obitelji, oni za koje osobno to nije problem? Kako to da u Hrvatskoj resor obitelji ne može biti povjeren ministru ocu ili ministrici majci s više djece?“ Slušao sam ga i potvrđivao kimajući glavom, a ovo što slijedi slušao bez riječi. S jedne strane bilo mi je neugodno, a s druge strane drago da je i to dotaknuo. Govorio je mirnim glasom, a sada ga je povisio. I supruzi je to bilo neugodno, pa

ga je preduhitrila osjetivši da nije dobro da suprug tako dalje nastavi. Kritički je dotaknuo i svoju Crkvu. Nije to bio napad, već iskren prigovor meni nadbiskupu, svećenicima, redovnicima, redovnicama. „Kao što nas ovi u Sabora ne razumiju, bojim se“, reče, „da nas ni naša Crkva, ljudi u Crkvi, ne razumiju i ne prihvaćaju u našim potrebama.“ Njegova supruga je nastavila ali s mirnijem tonom. „Ne želimo mi“, reče, „vidjeti svoju Crkvu svedenu samo na socijalnu dimenziju jer je to prije svega uloga društva. Ne živi čovjek samo o kruhu. Od svoje Crkve očekujemo veće bogatstvo: navještaj i svjedočenje Radosne vijesti, duhovne i moralne poticaje, razloge nade, razgovor i savjete, duhovno vodstvo i pomoć u odgoju. Jasno, Crkva sve to čini, ali moglo bi se više i bolje.“ Htjedoh im reći: Baš vam hvala, za ovakvo razmišljanje, ali nisam znao koliko ću im biti uvjerljiv, pa sam ih samo u šutnji gledao. A suprug nastavi: „Oprostite na ovoj našoj slobodi i ljutnji. Znaate, sami smo i svugdje nas gledaju čudno: u društvu, medijima, na radnom mjestu kojega bih mogao uskoro izgubiti. Supruga i ja promatramo našu djecu i primjećujemo da i oni trpe određeni prezir, sažaljenje, i to od kulture i društva koje izumire. Ponekada se i sami pitamo jesmo li barem u svojoj župnoj zajednici, u svojoj crkvi doma.“ **Ipak, na kraju smo se razumjeli da uza sve poteškoće, krize, izazove, ne bismo smjeli dopustiti da nam pokradu ili da izgubimo nadu. Samo zajedno je moguće ići danas naprijed.**

8. Draga braćo i sestre, kao što rekoh, ohrabruje nas činjenica da naši mladi na prvo mjesto stavljaju vrijednotu braka i obitelji. Iako je manje rođenih, sve više raste broj bračnih

drugova s više djece. Uspoređujući naše društvo s drugim sredinama, u Hrvatskoj je vrlo visok postotak onih koji se ipak ne rastavljaju, kao i nizak broj djece koja se rađaju izvan braka. Razboritost nam govori da Hrvatska ima mogućnost zdrave ekološke hrane i budućnost braka i životvorne obitelji. Samo naša nerazboritost može to ugroziti. Kako reče mudri Salamon: „*Pomolih se i razbor dobih.*“ (Mudr 7,7) A narod koji se Bogu moli i Gospu časti živi u uskrsnoj nadi jer iz svih poteškoća i kriza izlazi jači, mudriji i otvoren budućnosti.

Stoga i početak ove jubilarne godine ne želimo vidjeti samo kao spomen na slavnu prošlost, već prije svega želimo vidjeti kao vrijeme usmjerenja i puta budućnosti. Htjeli bismo prepoznati sebe i druge u identitetu prijatelja, promicatelja i ljubitelja života u duhu današnjega slavlja Velike Gospe.

9. Poštovana braćo i sestre, svi braćni drugovi i budući mladenci! Neka vaša svadba bračnog i obiteljskog zajedništva bude sakrament, put, istina i život one konačne gozbe na kraju našeg zemaljskog hodočašća: svadbene gozbe Zaručnika, Jaganjca Božjega i Crkve, Njegove zaručnice.

U naše molitve uključimo i sve obitelji nemirnih područja i ratnih stanja, osobito u Siriji i sjevernom Iraku, Ukrajini i nekim afričkim zemljama. Najčešće se radi o braći i sestrama istoga tijela i duše, članovima Crkve Božje. Ne smijemo ih zaboraviti jer oni proživljavaju još gore strahote od onih koje smo mi nedavno doživjeli. Moleći za svoju obitelj, ne zaboravimo ovu braću i sestre, njihove obitelji.

Majko Marijo, dušom i tijelom na nebo uznesena, svojom prisutnošću na svadbi u Kani Galilejskoj blagoslovila si

zajedništvo duše i tijela onih mladenaca i pratila njihove materijalne i duhovne potrebe. Majko naša, blagoslovi sve bračne drugove, sve mladence i njihovo bračno zajedništvo. Neka ustraju u dobru i u zlu, u zdravlju i u bolesti. Daj da budu izvor života. Učini ih znakom nade i ohrabrenja na putu života hrvatskog naroda i naše Crkve da svi mi u Uznesenju tvome, Gospe Sinjska, prepoznamo i svoje uznesenje. Po istom Kristu, Gospodinu našem.